

Anna Herda Wallo: *Za zavřenými dveřmi: etnografie domácnosti v Ciudad Juarez, Mexiko.* Praha: FHS UK 2019, 64 s.

Anna Herda Wallo se ve své bakalářské práci zaměřila na materialitu vybrané mexické domácnosti jako na „výslednici průsečíků různých témat, sil a struktur“ (s. 4). Prostřednictvím etnografického výzkumu, v němž kombinovala zúčastněné pozorování s etnografickými procházkami (go-along ethnography) a polostrukturovanými rozhovory s obyvateli domácnosti, sledovala vztahy a praxe lidských a ne-lidských aktérů v tomto prostředí. Jako interpretační klíč pro postžení vztahů sociality a materiality, ale i vzájemných sociálních vztahů v rozšířené rodině, která sledovanou domácnost obývá, pak autorka zvolila obývací pokoj jako centrum veřejného i intimního dění v domácnosti.

Bakalářská práce pracuje s kvalitním teoretickým zázemím především z oblasti antropologických studií material culture (Miller, Money, Clapham, Búriková, Lutherová, Pauknerová, Vacková, Galčanová), jež kombinuje s přesahy do symbolické antropologie (Douglas, Geertz) a dalších sociálněvědních teorií (Bourdieu, Goffman). Na tomto teoretickém základě se jí daří přesvědčivě vybudovat jak teoretická východiska vlastního výzkumného projektu (viz kap. 2), tak především interpretační rámce pro porozumění vytvořeným datům.

Epistemologicky se autorka vztahuje k sociálnímu konstruktivismu (viz s. 3), ovšem ten uvažuje spíše ve vztahu k povaze výzkumného procesu, než k povaze sociální reality per se. Sociálně-konstruktivistické zázemí ovšem autorce umožňuje citlivě a bezpečně se pohybovat v poli reflexivně pojatého etnografického výzkumu, a to jak při pobytu v terénu (např. sympatické rozhodnutí rezignovat na účast jednoho z členů domácnosti ve výzkumu), tak při jeho zpětné otevřené reflexi (např. „povaha intervencí“ výzkumnice v terénu, s. 14n, 19, 22; škoda, že se podobně důkladně nevěnuje i reflexi role svého manžela v procesu výzkumu – zmiňuje ji jen letmo na s. 18). Také kombinaci metodologických postupů považuji za adekvátně zvolenou, zdůvodněnou i popsanou. Snad jen mohla kap. Reflexe výzkumu předcházet představení terénu a vzorku.

Tomu se autorka věnuje v kap. 3, a to jak prostřednictvím stručné, ale dostačující kontextualizace místa výzkumu (současné socioekonomické podmínky města, které leží na hranicích Mexika a USA), tak prostřednictvím podrobného popisu materiální i sociální struktury sledované domácnosti. Tím si otevírá prostor pro uchopení svého výzkumného zájmu. Ve třech kapitolách empirické části své práce tak postupně odkrývá jednak různé významové roviny prostoru sledované domácnosti a předmětů v ní umístěných resp. umístěvaných, tak i sociálních vazeb mezi aktéry, které se na pozadí materiality odhalují. Svá zjištění obratně průběžně diskutuje s odbornou literaturou. Jako dominantní se tak jeví vyjednávání sociálního statusu jak k vnějšímu světu, tak uvnitř domácnosti (otázky moci a nerovnosti), hledání soukromí či materiálně zprostředkována blízkost se vzdálenými. V této souvislosti bych ovšem na druhou stranu více prostoru věnovala sdílené intimitě rodiny uvnitř domácnosti – ta je naznačena na s. 38 v souvislosti se sledováním televize a o trochu více na s. 45 prostřednictvím tématu společného stolování - i z těchto náznaků se mi ovšem jeví, že téma může důkladněji rozehrát dynamiku situačních a relačních vztahů a třeba odhalit i jiné aliance, než jen na úrovni jednotlivých nukleárních rovin. Jako další nesmírně zajímavé téma z textu vystupuje otázka migrace a jejích dopadů na vztahy v rodině, ovšem to by bylo téma na jinou práci. Z předložené práce je nicméně zřetelný autorčin cit pro dynamiku a nejednoznačnost vztahů a významů, stejně jako schopnost nahlédnout nuance, všimnout si detailů, tedy

vpravdě promýšlet terén, kontextualizovat, propojovat data s teoriemi. Práce prokazuje, že volba úzkého terénu a tématu umožňuje hluboký vhled a bohaté a hutné interpretace.

O co více se mi líbí autorčino promýšlení předmětu práce, o to méně způsob jeho vtělení do textu. Ten je místy ledabylý a kostrbatý, a to nejen co do stylistiky (kupř. vyšinutí z vazby) a občasně i gramatiky (interpunkce, překlepy), ale především co do struktury prezentování výsledků výzkumu. Chybí přechody mezi tématy, čtenář občas tápe, o čem právě čte a proč právě zde (typicky např. s. 29). Možná by textu pomohla podrobnější vnitřní strukturace jednotlivých kapitol. Především by ale byla na místě pečlivější práce na povaze reprezentace výsledků výzkumu. Co do principů publikační etiky je nicméně text v pořádku.

Závěrem. Anna Herda Wallo jednoznačně prokázala schopnost výběru adekvátního a aktuálního tématu bakalářské práce a jeho kvalitního zpracování na teoretické i empirické (tedy i analytické a interpretační) úrovni. Proto její bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a s ohledem na výše uvedené výhrady k povaze textu ji navrhuji hodnotit jako výbornou až velmi dobrou dle průběhu obhajoby.

Praha, 30. ledna 2019

Mgr. Hedvika Novotná